

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Côt Pysgota

Côd Pysgota

Mae cefn gwlad Cymru yn adnodd naturiol ysblennydd, ac mae pysgota mewn afonydd, camlesi, llynnoedd a chronfeydd dŵr yn ffordd ddelfrydol o ddod yn nes at natur. Yn y côd hwn ceir gwybodaeth sydd eisoes yn hysbys i'r rheini sy'n hen lawiau ar bysgota, ond bydd yn helpu'r rheini sy'n dechrau yn y maes i wneud yn fawr o bysgota yng Nghymru, gan ddiogelu dyfodol y gweithgaredd yr un pryd.

Cymerwch ofal o'r amgylchedd naturiol tra byddwch yn pysgota:

- **parchwch** bobl eraill
- **diogelwch** yr amgylchedd naturiol
- **mwynhewch** a gwnewch yn siŵr eich bod yn saff

Parchwch bobl eraill

- Mae'r Côd Cefn Gwlad yn cynnwys cyngor pwysig ynglŷn â'r modd y dylid defnyddio cefn gwlad yn gyfrifol. Ewch i www.countrysidecodewales.org.uk i ddarllen y côd. Cofiwch ymglyfarwyddo ag ef cyn mentro allan, a chofiwch gadw ato bob amser.
- Peidiwch â thresmasu. Mae yna ardaloedd i'w cael lle mae gan y cyhoedd hawl i fynd arnynt, yn cynnwys llwybrau cyhoeddus, tir mynediad a rhai dyfroedd sydd â hawliau mordwyo. Fodd bynnag, y tu hwnt i'r ardaloedd hyn peidiwch â chymryd yn ganiataol fod gennych hawl i fynd ar unrhyw dir neu ddŵr heb ganiatâd y perchennog. Gallwch weld pa ardaloedd sydd â hawliau caniataol a hawliau cyhoeddus ar 'Crwydro Cymru ArLein', sef map rhyngweithiol ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru: www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk.
- Rhaid i bob pysgotwr sy'n pysgota yng Nghymru a Lloegr gael trwydded gwialen a chaniatâd y sawl sy'n berchen ar y rhan honno o'r afon, y llyn, y gronfa ddŵr neu'r gamlas. Mae'n bwysig iawn ichi barchu rheolau perchnogion y bysgodfa ac unrhyw is-ddeddfau statudol sy'n digwydd bod mewn grym yn yr ardal. Gallwch gael mwy o wybodaeth am drwyddedu ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru: www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk.
- Lle y bo'n briodol, gwnewch yn siŵr eich bod wedi prynu tocyn diwrnod i ddefnyddio'r bysgodfa. Byddwch angen trwydded diwrnod neu drwydded tymor i bysgota mewn dŵr mewndirol.
- Parchwch bysgotwyr eraill, gwnewch eich hun yn hysbys i bwy bynnag sy'n pysgota, a chwiliwch am le addas sy'n ddigon pell oddi wrthynt.
- Parchwch hawliau'r bobl eraill sy'n defnyddio'r dŵr, byddwch yn gwrtais gyda nhw, a rhowch wybod iddynt ble rydych yn pysgota fel y gallant fynd heibio heb darfu arnoch.

Diogelwch yr amgylchedd naturiol

- Pwrpas rheolau a rheoliadau pysgota yw helpu i ailgyflenwi stociau pysgod ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol a sicrhau y bydd yr afon yn aros yn iach. Gwnewch yn siŵr eich bod yn pysgota o fewn y tymor pysgota – fel arfer rhwng mis Mawrth a mis Hydref ar gyfer pysgota pysgod hela, neu rhwng mis Mehefin a mis Mawrth ar gyfer pysgota bras. Ond efallai y bydd amrywiadau neu gyfyngiadau lleol mewn grym.
- Os ydych yn ymweld â'r lle am y tro cyntaf, cysylltwch â'r clwb lleol neu berchennog y bysgodfa i weld a oes cyfyngiadau mewn grym. Efallai y bydd cyfyngiadau'n ymwneud â nifer y pysgod y gellir eu pysgota, neu eu maint, mewn grym ar yr afon neu'r pwll, ynghyd â chyfyngiadau ar y dulliau pysgota a'r adegau.
- Wrth bysgota, mae'r ffordd y caiff y pysgod eu trin yn bwysig o ran lleihau straen i'r pysgod neu leihau'r posibilrwydd o ledaenu clefyd. Ni ddylai rhwydi glanio na rhwydi cadw fod wedi'u gwneud o rwyllau clymog, ac mewn ambell achos rhaid iddynt fod o faint arbennig. Mae ambell bysgodfa'n gosod cyfyngiadau ar faint rhwydi cadw. Ystyriwch gario mat dadfachu ar gyfer carp a physgod mawr eraill mewn rhai manau.
- Mae dal a gollwng yn ffordd o ddiogelu stociau pysgod ar gyfer y dyfodol, ac efallai fod yr arfer yn orfodol mewn rhai manau. Ceisiwch sicrhau bod y broses mor ddi-boen â phosibl i'r pysgod:
  - Defnyddiwch lein gref fel y gallwch ddal y pysgodyn yn gyflym er mwyn ei ddychwelyd i'r dŵr cyn gynted â phosibl.
  - Ystyriwch ddefnyddio bachau didagell er mwyn osgoi niweidio'r pysgodyn yn ddiangen.

- Byddwch yn ofalus dros ben wrth dynnu'r bachyn, a rhowch y pysgodyn yn ôl yn y dŵr cyn gynted â phosibl.
- Dewiswch orsaf bysgota sy'n rhoi'r rheolaeth yn eich dwylo chi a lle gallwch lanio pysgodyn yn rhwydd, a gwnewch yn siŵr fod yr offer, y rhwydi glanio a'r teclynnau dadfachu priodol ac ati gennych.
- Mae'r glannau'n gartref i amrywiaeth eang o blanhigion ac anifeiliaid. Defnyddiwch y llwybrau cydnabyddedig neu cerddwch ar greigiau noeth er mwyn niweidio cyn lleied â phosibl arnynt.
- Peidiwch â dychryn adar, da byw nac anifeiliaid eraill – efallai y byddant yn dychryn yn hawdd. Os bydd eich presenoldeb yn cynhyrfu'r anifeiliaid, symudwch oddi wrthynt yn dawel.
- Cofiwch y gall adar nythu ar ynysoedd, glannau a graean yn ystod y gwanwyn a'r haf. Byddwch yn ofalus iawn – peidiwch â tharfu arnynt yn ystod y cyfnod hwn.
- Peidiwch â gollwng sbwriel neu offer pysgota, a chofiwch fynd â'ch lein pysgota adref gyda chi.
- Efallai fod rhannau o afonydd a chronfeydd dŵr wedi'u dynodi'n ardaloedd lloches. Parchwch y rhain a chadwch yn ddigon pell oddi wrthynt. Rydym yn cynghori pysgotwyr sy'n pysgota yn ystod y gaeaf a'r gwanwyn i gadw'n glir o safleoedd silio. Os bydd y pysgod yn silio, peidiwch â mynd i'r dŵr yn y fan honno. Mae'n drosedd tarfu ar bysgod sy'n silio.
- Mae angen rheoli'n ofalus y rhywogaethau estron sydd wedi'u darganfod yn ein hafonydd a'n llynnoedd. Peidiwch â symud o ddŵr i ddŵr heb ddiheintio neu sychu eich offer yn drylwyr. Byddwch yn ofalus dros ben wrth ddefnyddio rhwydi neu esgidiau pysgota â gwadnau ffelt. I gael mwy o wybodaeth, edrychwch ar dudalennau'r Ysgrifenyddiaeth Rhywogaethau Estron ar wefan DEFRA – www.defra.gov.uk.

Mwynhewch yr awyr agored a gwnewch yn siŵr eich bod yn saff

- Chi sy'n gyfrifol am eich diogelwch eich hun. Dywedwch wrth rywun i ble rydych yn mynd a phryd rydych yn debygol o ddychwelyd, a chofiwch fod â ffordd o alw am help pe baech yn mynd i drafferthion.
- Gall mynd i afonydd, llynnoedd, cronfeydd dŵr neu gamlesi fod yn beryglus, yn enwedig gyda'r nos. Gwnewch yn siŵr fod gennych esgidiau addas a thorsh.
- Gall yr amodau ar y dŵr newid yn gyflym. Cyn ichi adael y tŷ, gwrandewch/edrychwch ar ragolygon y tywydd a gochelwch rhag cael eich dal ar bonciau graean neu ynysoedd pe bai llif yr afon yn codi.
- Byddwch yn ofalus wrth daflu'r lein. Chwiliwch am beryglon, fel ceblau trydan neu bobl a all fod yn sefyll y tu ôl ichi. Byddwch yn ofalus wrth bysgota mewn tywydd gwyntog, oherwydd gall y gwynt chwythu'r bachyn i'ch wyneb.
- Efallai y bydd bacteria, firysau neu algâu gwenwynig i'w cael mewn ambell le. Os bydd golwg annifyr ar y dŵr, neu os bydd yn drewi, peidiwch â mynd i mewn iddo. Ond os byddwch yn mynd i mewn i ddŵr amheus yr olwg:
  - Gorchuddiwch friwiau a chrafiadau â phlasteri sy'n dal dŵr.
  - Peidiwch â llyncu unrhyw ddŵr, oherwydd mi allai gynnwys bacteria neu firysau.

- Gwisgwch esgidiau i'ch rhwystro rhag cael briwiau ar eich traed.
- Peidiwch â llyncu'r dŵr.
- Ar ôl mynd allan o'r dŵr, ymolchwch cyn gynted â phosibl, yn enwedig cyn bwyta.
- Pe baech yn arddangos unrhyw symptomau, cysylltwch â'ch meddyg a dywedwch wrtho/wrthi ble yn union y buoch.

Os gwelwch garthion mewn cwrs dŵr, ffoniwch linell gymorth Dŵr Cymru/Welsh Water ar 0800 085 3968. Neu ffoniwch 0800 80 70 60 os gwelwch lygredd neu drosedd arall yn ymwneud â bywyd gwyllt. Ar gyfer materion nad ydynt yn rhai brys, ffoniwch yr heddlu ar 101.